

10 yılı doldurmadan veya 10 yılı doldurduktan sonra sigortanın sonlandırılması durumunda birikimlerin toplu olarak bir defada ödenmesi veya sigorta süresinin sonunda (10 yıl dolduktan sonra) ödemenin toplu olarak değil de ömür boyu aylık şeklinde yapılması

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-2010-GVK-75-1-571
Tarih	20.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.16.01-2010-GVK-75-1-571 20/07/2011

Konu : 2010-GVK-75-1

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Eylül/2000 tarihinden itibaren, özel bir sigorta şirketine birikimli hayat sigortası yaptırdığınızı belirterek, 10 yılı doldurmadan veya 10 yılı doldurduktan sonra sigortanızı sonlandırıp birikimlerinizin toplu olarak bir defada tarafınıza ödenmesi veya sigorta süresinin sonunda (10 yıl dolduktan sonra) ödemenin toplu olarak değil de ömür boyu aylık şeklinde yapılması hallerinde nasıl vergilendirileceğiniz konusunda Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde ücretin tanımı yapılmış olup, aynı Kanunun, 4697 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önceki, 4369 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinin 3 üncü

bendinde ise "Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz olan emekli sandıklarınca kendilerine zat aylığı bağlananlara aylıkları dışında, kanunları veyastatüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar ile on yıl süre ile prim veya aidat ödenmiş olmak kaydıyla Türkiye'de kain ve merkezi Türkiye'de bulunan sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından iade olunan mevduat veya toptan yapılan ödeme tutarı (Kamu idare ve müesseseleri ile kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları dışında kalan tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan yapılan ödemeler en yüksek Devlet memuruna ödenen en yüksek ödeme tutarından fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur. Bu mukayesede gerek muhtelif emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıklarından gerek aynı emekli sandığı ile sigorta şirketleri ve yardım sandıklarından muhtelif zamanlarda alınan ikramiye, tazminat ve toptan yapılan ödemeler topluca dikkate alınır.)" nın gelir vergisinden istisna edileceği belirtilmiştir.

Yine Gelir Vergisi Kanununun 4697 sayılı Kanunla değişmeden önceki 23 üncü maddesinin 11 numaralı bendinde; "Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz bulunan emekli sandıkları ile on yıl süre ile prim veya aidat ödenmiş olmak kaydıyla Türkiye' de kain ve merkezi Türkiye' de bulunan sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları (Tüzel kişiliği haiz muhtelif emekli sandıkları ile sigorta şirketleri ve yardım sandıkları tarafından ödenen aylıklar toplamı, en yüksek Devlet memuruna ödenen en yüksek ödeme tutarından fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.) (Genel, katma ve özel bütçelerden ödenen bu nevi aylıklar dahil)" nın gelir vergisinden müstesna olduğu hükme bağlanmıştır.

10.7.2001 tarihli ve 24458 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 7.10.2001 tarihinde yürürlüğe giren "Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" nun geçici 1 inci maddesinde; " Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Faaliyete başlamış olan emekli ve yardım sandıklarına ödenen primler ile bu sandıklardan iştirakçilerine yapılan ödemeler,

b) Akdedilmiş şahıs sigorta poliçelerinin ilgili olduğu prim ve ödemeler,

bakımından Gelir Vergisi Kanununun 23, 25, 63, 75, 89 ve 94 üncü maddelerinin bu kanunla değişiklik yapılmadan önceki hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre, 4697 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin yürürlüğe girdiği 07.10.2001 tarihinden önce akdedilmiş sigorta poliçelerine ait aylık veya toplu ödemelerin vergilendirilmesinde Gelir Vergisi Kanununun 4697 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önceki 23/11 ve 25/3 üncü maddeleri hükümlerinin uygulanması gerekir.

4369 sayılı Kanunla yapılan düzenlemelere ilişkin olarak, 27.12.1998 tarihli ve 23566 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 216 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinde, maddede bentler halinde sayılan iratların menkul sermaye iradı olduğu hüküm altına alınmış olup, söz konusu maddenin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinde ise her nevi alacak faizlerinin menkul sermaye iradı olduğu hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanunun 86 inci maddesinin birinci fıkrasının (1/d) bendi ile bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 2010 yılı için 1.090 TL' yi aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul sermaye iratları için yıllık beyanname verilmeyeceği, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de bu gelirlerin beyannameye dahil edilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Bu açıklamalara göre,

a) 7 Ekim 2001 tarihinden önce düzenlenen şahıs sigorta poliçeleri için 10 yıl süre ile prim ödenmiş olmak şartıyla, şahıs sigorta şirketleri tarafından yapılan;

1-Toptan ödemelerin, en yüksek Devlet memuruna (Başbakanlık Müsteşarına) ödenen en yüksek ödeme tutarı kadar olan kısmı,

2) Aylıkların, en yüksek Devlet memuruna (Başbakanlık Müsteşarına) ödenen en yüksek ödeme tutarı kadar olan kısmı,

gelir vergisinden istisna olup, bu tutarları aşan kısımların ise ücret geliri olarak ödemeyi yapan sigorta şirketlerince tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.

b) 7 Ekim 2001 tarihinden önce düzenlenen şahıs sigorta poliçeleri için 10 yıl süre ile prim veya aidat ödenmeden ayrılınması halinde şahıs sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler;

On yıldan daha az süre ile prim veya aidat ödeyerek ayrılmanız halinde sigorta şirketince tarafınıza yapılan ödemelerin nemalandırılmadan geri ödenen tutarı, aynen iade olunan mevduat olarak gelir vergisine tabi tutulmayacak ancak, tarafınıza mevduat tutarının üzerinde bir ödeme yapılması halinde ilave tutar, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 6 numaralı bendi çerçevesinde menkul sermaye iradı (alacak faizi) sayılacak olup yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Bu itibarla yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, 2010 yılı içerisinde alacak faizi geliri elde etmeniz ve tutarının 1.090 TL yi aşması halinde söz konusu gelirinizin 2011 yılının Mart ayında yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 16.09.2026